

Handreiking

Welkom bij de club!

toegankelijke verenigingen

Week van de Toegankelijkheid • 6-11 oktober 2014

Week van de
Toegankelijkheid

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	4
2. Wat zijn toegankelijke verenigingen?	6
3. Toegankelijkheid en VN-verdrag	9
4. Hoe beoordeelt u de toegankelijkheid?	12
5. Wat de gemeente kan doen	15
6. Inspirerende activiteiten	18
7. Tips	22
8. Ondersteuning	25
9. Meer informatie	28
Colofon	30

Voorwoord

In 2014 is de Week van de Toegankelijkheid van 6 tot en met 11 oktober. De activiteiten gaan dit jaar over de toegankelijkheid van verenigingen.

Een toegankelijke vereniging is een vereniging waar je je welkom voelt, waar je mee kunt doen met activiteiten, waar goede parkeergelegenheid is en waar geluisterd wordt naar een klacht. Toegankelijke verenigingen hebben aandacht voor hun leden en hun aanbod en de diensten zijn afgestemd op de behoefte van die leden.

Wilt u verenigingen helpen om hun toegankelijkheid te verbeteren? In deze handreiking vindt u informatie en voorbeelden. De handreiking is voor belangenbehartigers bij platforms of lidorganisaties van Ieder(in), Wmo-raden en andere betrokkenen. In de handreiking leest u waarom toegankelijkheid een belangrijk thema is en hoe u lokaal en regionaal zoveel mogelijk activiteiten rondom toegankelijkheid kunt organiseren.

Het thema toegankelijkheid past goed bij de uitgangspunten van het VN-verdrag voor de rechten van mensen met een beperking. In het VN-verdrag staat dat de belemmeringen die mensen met beperkingen in de samenleving tegenkomen moeten worden opgeheven, zodat iedereen op gelijke voet mee kan doen.

Voor mensen met een beperking zijn toegankelijke verenigingen een voorwaarde om gelijkwaardig in de samenleving mee te kunnen doen. Daarom vragen de organisatoren Ieder(in), Oogvereniging en NVVS, samen met het Revalidatiefonds in de Week van de Toegankelijkheid 2014 aandacht voor dit thema.

1

Inleiding

De Week van de Toegankelijkheid van 6-11 oktober staat in het teken van toegankelijke verenigingen. We sluiten met dit thema aan bij het VN-verdrag voor mensen met een beperking. Deze handreiking geeft lokale belangenorganisaties informatie, tips, ideeën en voorbeelden voor het organiseren van activiteiten rond een toegankelijk verenigingsleven.

‘Toegankelijke verenigingen’ is een positief thema. Het thema past bij de activiteiten die al door veel belangenorganisaties worden ondernomen, zoals aandacht voor toegankelijkheid van winkels, openbare gebouwen en vervoer. Het thema is van belang voor mensen met uiteenlopende beperkingen. Denk bij dit thema aan toegankelijke informatie, fysieke toegankelijkheid en bejegening.

De Week van de Toegankelijkheid helpt u als belangenbehartiger door verschillende producten aan te bieden, waaronder deze handreiking. U kunt met de materialen zelf activiteiten organiseren rondom dit thema. De Week van de Toegankelijkheid maakt ook alle lokale en regionale activiteiten zichtbaar. U vindt deze activiteiten op www.weekvandetoegankelijkheid.nl.

Meld uw activiteit

Op de website www.weekvandetoegankelijkheid.nl staat een activiteitenkaart. Op deze kaart vindt u alle activiteiten tijdens de Week van de Toegankelijkheid. Meld hier ook uw eigen activiteit.

Landelijk kader: VN-verdrag

De Week van de Toegankelijkheid wordt georganiseerd vanuit het perspectief van mensen met een beperking. Ook in 2014 leggen we daarom een link met het VN-verdrag voor rechten van personen met een handicap.

Het VN-verdrag benadrukt dat belemmeringen moeten worden opgeheven zodat mensen mét en zonder beperkingen geen belemmeringen ervaren als ze willen meedoen in de samenleving. Volwaardig kunnen meedoen is het doel van het VN-verdrag: het gaat uit van een samenleving waarin iedereen kan meedoen op voet van gelijkheid. Als er belemmeringen zijn, dan zorgen we er met elkaar voor dat die belemmeringen worden opgelost of voorkomen. In de Week van de Toegankelijkheid 2014 gaan we in op het voorkomen en oplossen van die belemmeringen binnen verenigingen.

Dat betekent:

- Dat iedereen moet kunnen deelnemen aan verenigingen, op voet van gelijkheid.
- Dat verenigingen fysiek toegankelijk zijn voor mensen met een beperking.
- Dat verenigingen mensen met een beperking verwelkomen, net als mensen zonder beperking.
- Dat de informatie begrijpelijk is voor mensen met een beperking.
- Dat mensen met een beperking zelfstandig kunnen handelen binnen verenigingen.
- Dat mensen met een beperking vrij zijn om te kiezen voor een vereniging.

Leeswijzer

In deze handreiking vindt u concrete suggesties hoe u als belangenbehartiger kunt zorgen dat verenigingen rekening houden met mensen met een beperking.

De handreiking is als volgt opgebouwd: Wat zijn toegankelijke verenigingen? Dat leest u in **hoofdstuk 2**.

In **hoofdstuk 3** ziet u het verband tussen toegankelijke verenigingen en het VN-verdrag.

In **hoofdstuk 4** staan adviezen om de toegankelijkheid te beoordelen (schouwen).

In **hoofdstuk 5** leest u wat de gemeente kan doen om verenigingen toegankelijk te maken.

In **hoofdstuk 6** ziet u goede voorbeelden van activiteiten rond toegankelijkheid van verenigingen.

Tips voor het organiseren van een activiteit tijdens de Week van de Toegankelijkheid vindt u in **hoofdstuk 7**.

Tot slot staat in **hoofdstuk 8** hoe de Week van de Toegankelijkheid u kan helpen bij het organiseren van uw activiteiten.

2

Wat zijn toegankelijke verenigingen?

Het is geen luxe als een vereniging toegankelijk is voor leden met een beperking. Voor deze leden zijn toegankelijke verenigingen een belangrijke voorwaarde om mee te kunnen doen in de samenleving. Ook verenigingen hebben er belang bij. Anders lopen ze 15% van hun potentiële ledenbestand mis.

Iedereen kent verenigingen waar je als lid tevreden over bent. Omdat je je er welkom voelt, omdat je mee kunt doen met activiteiten, omdat er goede parkeergelegenheid is of omdat er wordt geluisterd naar een klacht. Deze verenigingen hebben aandacht voor hun leden en het aanbod en de diensten zijn afgestemd op de behoefte van die leden.

Welkom voelen

Gastvrije bejegening

Een vereniging die leden gastvrij en vriendelijk ontvangt, geeft mensen het gevoel welkom te zijn. Zo'n vriendelijke ontvangst is niet alleen een taak van het bestuur, maar van alle leden. Dit vraagt van de vereniging een hartelijke en open houding.

Samenspelen

In een fanfare zit een brede mix van mensen met en zonder beperkingen. Een aantal mensen komt regelmatig, anderen zijn wat vaker afwezig. Voor de dirigent was het lastig om met al die mensen te werken.

Maar in de loop van de tijd hebben ze elkaar leren kennen. Ze weten wat ze aan elkaar hebben en er is een hechte band ontstaan. Nu willen ook andere fanfares graag met hen samenspelen.

Toegankelijke informatie

De informatie van een vereniging dient begrijpelijk te zijn. Een overzichtelijke website en folder en duidelijke informatieborden zijn hier voorbeelden van. Voor mensen met beperkingen is het daarnaast van belang dat zij de website, folder of het informatiebord zelfstandig kunnen lezen.

Tip

Zorg als vereniging dat de informatie leesbaar en begrijpelijk is. Dat is niet alleen handig voor mensen met een beperking, maar ook

voor mensen die moeilijk kunnen lezen en voor mensen die de Nederlandse taal niet goed beheersen.

Totaal onbegrijpelijk

Soms krijg je informatie in je brievenbus of op je mail, die je moeilijk kunt lezen. Bijvoorbeeld een brief of een aanmeldformulier van een vereniging. De informatie is moeilijk omdat er ingewikkelde taal wordt gebruikt: lange zinnen, moeilijke woorden, veel informatie in één zin. Of de letters zijn te klein of moeilijk te lezen. Niet toegankelijk!

Als je de informatie niet kunt lezen en begrijpen, kunnen er vervelende dingen gebeuren. Je kunt dingen missen. Of je doet iets niet wat je wel zou moeten doen.

De actie 'Totaal Onbegrijpelijk' wil organisaties laten zien dat zij moeilijke informatie hebben. Op de website van Totaal Onbegrijpelijk staan tips hoe organisaties dit anders kunnen doen. Op de website kun je ook stickers bestellen. De stickers kun je op brieven of op andere informatie plakken die je te moeilijk vindt. En die kun je terug sturen naar de afzender. Kijk op: www.totaalonbegrijpelijk.nl.

Bereikbaarheid, toegankelijkheid en uitgangelijkheid

Een toegankelijke vereniging zorgt ervoor dat mensen met een beperking zich welkom voelen doordat het verenigingsgebouw goed bereikbaar en toegankelijk is. En is er een calamiteit, dan is er een ontruimingsplan en vluchtroute waarbij rekening wordt gehouden met mensen met een beperking.

Cursus toegankelijkheid

Hoe kun je diversiteit binnenbrengen in je vereniging? Via haar website wil de gemeente Willebroek verenigingen hierbij helpen. De lokale verenigingen zetten een heleboel tips

op een rij zodat iedereen kan deelnemen aan het verenigingsleven. Een organisatie uit de gemeente biedt een cursus aan: 'Hoe maak je jouw vereniging toegankelijk(er)?'.

Afstemmen

Uit onderzoek blijkt dat leden die een positieve ervaring met een vereniging hebben gehad, dit doorvertellen aan gemiddeld drie personen. Een slechte ervaring wordt met veel meer personen gedeeld. Reden temeer voor verenigingen en andere organisaties om aandacht te besteden aan toegankelijkheid. Als belangenbehartiger kunt u verenigingen daarbij helpen.

Tips

Voor verenigingen

- Kijk eens door de ogen van een nieuw lid naar de vereniging
- Vraag nieuwe leden om feedback en gebruik die om aanpassingen te doen
- Vraag niet alleen om missers, maar vooral ook om oplossingen
- Vraag om opbouwende kritiek en bruikbare suggesties.

Welzijn in Middelsee

Stichting Welzijn Middelsee heeft iedereen opgeroepen om na te denken over hoe toegankelijk de lokale verenigingen, stichtingen en instellingen zijn in de regio. Bruikbare tips

en leuke ideeën worden door de gemeente Menameradiel geselecteerd om tijdens de Week van de Toegankelijkheid uitgevoerd te worden.

Carpoolen

Een buurthuis organiseert een activiteit waarbij mensen samen kunnen koken. Ze bekijkt altijd hoe mensen zonder auto die slecht te been zijn toch naar de activiteit

kunnen komen. Eén van de vrijwilligers gaat zo iemand ophalen en er wordt samen gecarpoold.

Ambities benoemen

In samenwerking met Kulturhus Nieuwhof organiseert NOC*NSF een bijeenkomst voor Westervoortse sportclubs, scholen en maatschappelijke organisaties. Tijdens deze sessies worden de deelnemers uitgedaagd om na te denken over de doelen en ambities van hun

club. Hoe kunnen zij voor meer mensen toegankelijker worden en meer Westervoorters bij hun club betrekken? Tijdens de bijeenkomst praten vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties mee om zo tot nieuwe samenwerkingen te komen.

3

Toegankelijkheid en het VN-verdrag

In 2014 is de Week van de Toegankelijkheid wederom gelinkt met het VN-mensenrechtenverdrag voor personen met een handicap (afgekort VN-verdrag). In het VN-verdrag staat dat de belemmeringen die mensen met beperkingen in de samenleving tegenkomen moeten worden opgeheven, zodat iedereen op gelijke voet mee kan doen. 'Toegankelijke verenigingen' is daarmee een praktische, positieve vertaling van de uitgangspunten van het VN-verdrag.

VN-mensenrechtenverdrag voor mensen met een handicap

Het VN-verdrag benadrukt het zelfstandig kunnen handelen en de onafhankelijkheid van mensen met een beperking. Alle mensen moeten gelijkwaardig kunnen deelnemen aan het openbare leven. Echter, door drempels in de samenleving kunnen mensen met een beperking belemmeringen ervaren. Hun beperking voelt dan als een handicap: zij hebben niet dezelfde mogelijkheden om mee te doen als anderen. Het VN-verdrag gaat uit van een samenleving waarin iedereen kan deelnemen: met elkaar moeten we er voor zorgen dat die belemmeringen voorkomen of opgelost worden. Ook de Week van de Toegankelijkheid vraagt aandacht voor het voorkomen en oplossen van die belemmeringen.

Ontstaan van VN-verdrag

Sinds de oprichting in 1945 hebben de Verenigde Naties (VN) verschillende mensenrechtenverdragen gesloten. De VN is een internationale wereldwijde organisatie. Naast algemene verdragen heeft de VN ook mensenrechtenverdragen gesloten rond speciale onderwerpen of voor speciale groepen. Deze speciale verdragen bevatten geen nieuwe mensenrechten. Bij deze verdragen gaat het vooral om het waarborgen van de mensenrechten voor kwetsbare groepen. Zo sloten de VN een verdrag tegen rassendiscriminatie en speciale verdragen over de mensenrechten van vrouwen en van kinderen. Er is een VN-mensenrechtenverdrag voor mensen met een handicap. Op 13 december 2006 keurde de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties

het Verdrag inzake de Rechten van Personen met een Handicap (VN-verdrag) goed. Nederland heeft het verdrag op 30 maart 2007 ondertekend. Sindsdien hebben al veel landen het verdrag bekrachtigd (geratificeerd). In Nederland moet dat nog gebeuren. Verwacht wordt dat ratificatie in de loop van 2015 zal plaatsvinden.

Als het VN-verdrag geratificeerd is

Als een land het VN-verdrag heeft geratificeerd dan betekent dit in de eerste plaats dat de overheid de landelijke en lokale wetgeving in lijn moet brengen met het verdrag.

Dit betekent in Nederland bijvoorbeeld dat de Wet Gelijke Behandeling voor mensen met een handicap of chronische ziekte (WGBh/cz) wordt uitgebreid met het terrein van goederen en diensten. Op dit moment is in de wet al vastgelegd dat er geen discriminatie van Nederlandse burgers op grond van handicap mag plaatsvinden op het gebied van arbeid, onderwijs, wonen en openbaar vervoer. In de tweede plaats betekent ratificatie dat de overheid een plan van aanpak moet maken dat ertoe bijdraagt dat de verplichtingen van het VN-verdrag worden gerealiseerd. Het realiseren van deze verplichtingen wordt vanuit het VN-verdrag beschreven als een geleidelijk proces, waarbij de overheid zich dient in te spannen naar vermogen. Het is ook op basis van deze gedachte dat de overheid periodiek door het Comité voor de Rechten van Personen met een Beperking van de VN zal worden geëvalueerd.

Inhoud VN-verdrag

De pijlers van het VN-verdrag zijn:

- gelijkheid
- doeltreffende aanpassingen
- toegankelijkheid en zelfstandigheid

Relevante artikelen in het VN-verdrag voor toegankelijke vereniging zijn: artikel 1, 3, 8 en 9.

- Artikel 1: mensen met een beperking participeren op voet van **gelijkheid** met anderen in de samenleving. Dit is de doelstelling van het VN-verdrag. Dit artikel houdt in dat iedereen op voet van gelijkheid behandeld wordt als het gaat om mensenrechten en fundamentele vrijheden.
De meeste belemmeringen die mensen met een beperking ervaren, worden veroorzaakt door de (inrichting van de) samenleving en niet door de beperking zelf.
- Artikel 3: de samenleving heeft **respect** voor de waardigheid, zelfstandigheid en onafhankelijkheid van mensen: iedereen is vrij om zelf keuzes te maken. Dit is het algemeen beginsel van het VN-verdrag.
- Artikel 8: bevordering van **bewustwording**: overheden moeten maatregelen nemen die ertoe bijdragen dat de samenleving openstaat voor de rechten van personen met een handicap. En ze dienen maatregelen te nemen om positieve beeldvorming en een grotere sociale bewustwording ten opzichte van mensen met een handicap te bevorderen.
- Artikel 9: alle instellingen en diensten die openstaan voor het publiek zijn **toegankelijk** voor mensen met een beperking. Dit is het toegankelijkheids-artikel van het VN-verdrag.

Deze onderdelen van het VN-verdrag zijn goed te vertalen naar toegankelijkheid van verenigingen, of zoals dat in het verdrag staat: 'participatie in non-gouvernementele organisaties en verenigingen die zich bezighouden

met het openbare en politieke leven'. Dat betekent dat alle verenigingen toegankelijk dienen te zijn voor mensen met en zonder beperking, mensen op voet van gelijkheid behandelen en respect hebben voor de keuzes die mensen maken. Als lokale belangenorganisatie kunt u dit gebruiken in uw gesprek met verenigingen en gemeenten.

4

Hoe beoordeelt u de toegankelijkheid?

Een goede manier om toegankelijke verenigingen in kaart te brengen, is het gebruik van een schouwlijst. Met een schouwlijst wordt gekeken naar de manier waarop mensen de toegankelijkheid ervaren. Bijvoorbeeld van een verenigingsgebouw.

Ervaring in kaart brengen

‘Schouwen’ is een methode waarmee lokale belangenbehartigers een beeld kunnen geven van toegankelijke verenigingen. Het doel van een schouw is om die ervaring in kaart te brengen. Kan iedereen gebruik maken van de ruimte? Is de dienstverlening afgestemd op iedereen?

Elke gebruiker van een ruimte, zoals de zaal van een vereniging, ervaart die ruimte op zijn eigen wijze. Door die persoonlijke ervaring heeft hij specifieke kennis over de ruimte. Wat vindt hij van de ruimte? Kan hij er goed komen? Kan hij gebruik maken van de faciliteiten? Is de service goed? Staat het bestuur open voor vragen? Een schouwlijst vraagt naar deze specifieke ervaringskennis.

De inbreng van ervaringsdeskundigen is bij schouwen onmisbaar. Het gaat dan om de toegankelijkheid en klantvriendelijkheid voor leden met een beperking. Wanneer zij gelijkwaardige toegang tot alle onderdelen van de vereniging ervaren, heeft vrijwel iedereen daar voordeel van.

- Een ingevulde schouwlijst geeft een globale indruk van de toegankelijkheid en klantvriendelijkheid van de vereniging.
- Een schouwlijst is eenvoudig in te vullen. De vragen zijn alleen met JA of NEE te beantwoorden. Het gaat daarbij om de ervaring van de gebruiker, niet om het meten in centimeters.
- Als één of meerdere vragen met NEE zijn beantwoord, dan zijn er verbeterpunten te melden.

De uitkomsten van een schouw worden met de vereniging besproken. Ze kunnen ook worden ingebracht als advies aan de gemeente. U kunt ter plekke obstakels laten zien aan betrokkenen. Of u kunt de obstakels door middel van foto's of filmpjes laten zien. U toont met uw eigen voorbeelden aan waarom een vereniging wel of niet toegankelijk is.

Schouwen, meten of keuren?

Schouwen is wat anders dan meten of keuren. Bij meten wordt met centimeters, graden en hoeken gewerkt. Bij een schouw gaat het om de ervaring. Bij een keuring gaat het om het beoordelen van objectieve gegevens.

- Het keuren van een ruimte in centimeters, graden en hoeken is een professionele controle, gebaseerd op Nationale en Europese richtlijnen, zoals de NEN-normen.
- Vaak wordt na deze metingen een keurmerk afgegeven. Bijvoorbeeld de bekende Integrale Toegankelijkheidsstandaard (ITS): het blauwe bordje met de rolstoel.
- Keuringen mogen alleen door een gecertificeerde organisatie uitgevoerd worden. Zo kan een ITS-keuring alleen door PBTconsult gedaan worden.

Ervaringsdeskundigen die gaan meten in plaats van schouwen, maken geen gebruik van hun eigen specifieke ervaringsdeskundigheid. Mensen met beperkingen hebben immers persoonlijke kennis en ervaring over hoe zij zich in de ruimte bewegen en over de interactie tussen hen, het publiek en de ruimte. Deze kennis is uniek en kan niet in centimeters worden vastgelegd.

Voor mensen met beperkingen zit de echte toegankelijkheid in vragen als: 'Hoe beleef ik een ruimte?', 'Hoe treden mensen mij tegemoet?', 'Is de informatie voor mij begrijpelijk?' Door hierover in gesprek te gaan met de vereniging, kom je tot de kern van het probleem van ontoegankelijkheid, namelijk dat mensen met (specifieke) beperkingen geen gebruik kunnen maken van die vereniging.

Waarom schouwen wij niet in centimeters?

- Ervaringsdeskundigheid valt niet in centimeters vast te leggen.
- Geen discussies over meetresultaten.
- Grotere kans om toegankelijkheid op de politieke agenda te zetten.

Schouwlijsten

Er zijn verschillende schouwlijsten ontwikkeld. Speciaal voor de Week van de Toegankelijkheid 2014 wordt de schouwlijst 'toegankelijke verenigingen' gemaakt. Daarnaast zijn er ook schouwlijsten voor het schouwen van openbare ruimten (straten, stegen, parken, pleinen), kustgebieden, supermarkten, bungalowparken, culturele instellingen en sportaccommodaties.

Tip

De schouwlijsten zijn verkrijgbaar via info@weekvandetoegankelijkheid.nl.

Zo werkt het

Elke gebruiker van een ruimte heeft zijn eigen specifieke ervaringsinformatie. Alleen als mensen met verschillende beperkingen een ruimte schouwen, ontstaat er een totaalbeeld van de (on)toegankelijkheid. Het beste is om met een veelzijdige groep te schouwen. Schouw daarom samen met mensen met een motorische, zintuigelijke of verstandelijke beperking of met mensen met een chronische ziekte. Zo voorkomt u dat het gesprek alleen gaat over

toegankelijkheid voor mensen met een rolstoel. En u wilt toch ook dat de toegankelijkheid voor mensen met bijvoorbeeld een visuele of een verstandelijke beperking of een psychische aandoening aan bod komt?

Tip

De Week van de Toegankelijkheid organiseert in de aanloop naar de Week een aantal regionale netwerkbijeenkomsten. Wissel ervaringen uit met andere belangenbehartigers en verenigingen. Laat u inspireren met leuke ideeën. Laat u informeren over toegankelijke verenigingen. Na afloop van de

bijeenkomst kent u ook het verschil tussen schouwen en meten en weet u hoe u de uitkomsten van een schouw kunt gebruiken. Zo kunt u zelf aan de slag!

Ga naar www.weekvandetoegeankelijkheid.nl om u aan te melden.

5

Wat de gemeente kan doen

Hoe zorgt u als lokale belangenorganisatie dat in het gemeentelijk beleid rond vergunningen en subsidies toegankelijkheid een voorwaarde wordt? Hier vindt u enkele tips. Overigens is de juridische bevoegdheid voor gemeenten op dit terrein beperkt. Gemeenten moeten immers steeds rekening houden met landelijke en Europese regelgeving.

Elke gemeente hanteert regels bij de uitvoering van beleid en het nemen van besluiten. Vaak gaat het om landelijke regels zoals de Algemene wet bestuursrecht (Awb). Deze eist van een bestuursorgaan zorgvuldig en redelijk handelen. Daarnaast heeft elke gemeente ook eigen regels.

In de gemeentelijke regels voor subsidies en vergunningen staan de rechten en plichten van burgers, bedrijven en instellingen. Een gemeente mag volgens de Gemeentewet geen regels maken voor zaken die landelijk of provinciaal al geregeld zijn of die tegen het hogere beleid ingaan.

Er zijn verschillende soorten regels: verordeningen, beleidsregels, instructies en reglementen. Verordeningen zijn door de gemeenteraad opgestelde voorschriften die voor iedereen gelden. Beleidsregels zijn voorschriften van de gemeenteraad, of het college van burgemeester en wethouders die een verordening nader uitwerken en verduidelijken. Een beleidsregel vertelt hoe een bestuursorgaan belangen moet afwegen, feiten moet vaststellen, of wettelijke voorschriften moet uitleggen. Instructies en reglementen zijn intern werkende regelingen die taken en werkzaamheden vastleggen, bijvoorbeeld een reglement van orde.

Belangrijke verordeningen zijn bijvoorbeeld de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) en de Algemene Subsidie Verordening (ASV).

Niet toegankelijk: dan geen subsidie of vergunning

U kunt uw gemeente vragen om toegankelijkheid op te nemen als voorwaarde voor subsidie of een vergunning. Dat ziet er bijvoorbeeld zo uit:

- Wil je subsidie krijgen van de gemeente, dan moet je vereniging toegankelijk zijn.
- Wil je een vergunning voor een evenement, dan zal iedereen aan dat evenement moeten kunnen meedoen.

Voorwaarden stellen

Per 1 januari 2014 heeft de gemeente Utrecht haar Algemene Subsidie Verordening (ASV) uitgebreid met de verplichting om activiteiten toegankelijk te maken voor mensen met een beperking.

Artikel 19 Nadere verplichtingen

3. De subsidieontvanger zorgt ervoor dat alle inwoners van Utrecht ongeacht hun beperking

gebruik kunnen maken van de activiteiten, die worden aangeboden. Het college kan in beleidsregels hiervan afwijken. Het college kan op verzoek van de aanvrager in een verleningsbesluit een ontheffing geven van deze verplichting voor een of meer jaren, mits de aanvrager aantoont dat het voldoen aan deze verplichting een onevenredige (financiële) inspanning vergt.

Ook al wil een gemeente de verplichting opleggen dat alle gesubsidieerde activiteiten toegankelijk moeten zijn voor mensen met een beperking, dan zal dit juridisch niet altijd mogelijk zijn. Houd er daarom rekening mee dat in beleidsregels van deze verplichting wordt afgeweken. In Utrecht heeft het college ook de ruimte behouden om in een verleningsbesluit op verzoek van de aanvrager een ontheffing te verlenen, als het redelijkerwijs niet mogelijk is om aan de eis van toegankelijkheid te voldoen. Zo'n ontheffing kan wel worden gecombineerd met een overgangsregeling om de organisatie de tijd te geven om de juiste maatregelen te nemen.

Iets vergelijkbaars is te zien bij het beoordelen van de toegankelijkheid van evenementen. Ook evenementen moeten bereikbaar, toegankelijk en bruikbaar zijn voor mensen met een functiebeperking.

Op grond van een Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van een gemeente wordt bij het aanvragen van vergunningen voor evenementen getoetst of de belangen van openbare orde, veiligheid, volksgezondheid of milieu niet geschaad worden. Deze criteria zijn conform de Europese Dienstenrichtlijn (vrij dienstenverkeer).

Een vergunning kan echter niet geweigerd worden op basis van specifieke bereikbaarheid of toegankelijkheid voor mensen met een functiebeperking. Wel kunnen, in overleg met een lokaal gehandicaptenplatform, beleidsregels opgesteld worden die enerzijds matchen met de APV en anderzijds zorgen dat mensen met een functiebeperking niet uitgesloten worden van deelname aan evenementen. Dergelijke beleidsregels kunnen dan onderdeel zijn van de spelregels voor evenementen, die op gemeentelijke sites worden gepubliceerd.

Meer subsidie voor toegankelijke verenigingen

Gemeenten kunnen ervoor kiezen om toegankelijke verenigingen meer punten te geven en daarmee meer subsidie. Extra punten kunnen worden gegeven voor bijvoorbeeld een specifiek aanbod voor mensen met een beperking. Ook kunnen er punten gegeven worden als een bepaald percentage mensen met een beperking lid is.

Subsidie voor aanpassen verenigingsgebouw

De gemeente kan subsidie verstrekken voor de aanpassingen aan accommodaties om die gebouwen toegankelijk te maken.

Stimulans

Club- en verenigingsgebouwen toegankelijker maken voor mensen met een beperking is een belangrijke peiler binnen de gemeente Gouda. Om verenigingen te stimuleren om de toegankelijkheid van hun accommodatie te verbeteren, kunnen zij vanuit een impulsregeling een vergoeding krijgen. Inmiddels hebben een scoutingvereniging, wielerved en sportvereniging een bijdrage gekregen om

hun accommodatie beter toegankelijk te maken. Het beschikbare budget is afkomstig uit de reserve Wmo. Volgens wethouder Marion Suijker is het dan niet meer dan logisch dat je dit geld besteedt aan zaken die passen binnen de doelstelling van de Wmo. 'Met dit geld kun je gebouwen multifunctioneel maken,' meldde de wethouder in de Goudse Post.

Spelregels

De gemeente Oosterhout wil op het aanvraagformulier voor gemeentelijke subsidies de vraag opnemen: 'Op welke wijze stelt uw organisatie mensen met een functiebeperking in staat om "gewoon" aan de activiteiten deel

te nemen?'. Deze vraag dwingt organisatoren om hun evenement toegankelijk te maken. Deze spelregel is een eerste stap, het is echter nog geen beleidsregel.

Subsidie

Rotterdam stelt 3,2 miljoen beschikbaar om bestaande accommodaties toegankelijk te maken. De Wethouder Antoinette Laan vertelde destijds: 'We nemen de Richtlijnen Toegankelijkheid Indoor Sportaccommodaties over voor zowel nieuwe als bestaande gemeentelijke accommodaties en we gaan

ze meteen in de praktijk brengen. In Rotterdam vinden we het belangrijk dat iedereen die wil sporten, ook kán sporten. Rotterdam telt zo'n 60.000 mensen met een beperking. Voor hen worden er nu soms letterlijk drempels verlaagd.'

6

Inspirerende activiteiten

Hoe kunt u als lokale belangenorganisatie toegankelijke verenigingen bespreekbaar maken? We hebben een aantal voorbeelden van activiteiten voor u verzameld. Zo kunt u ideeën op doen voor uw eigen werkzaamheden.

Zelf ervaren

Zelf ervaren wat het betekent om tegen drempels aan te lopen is een effectieve manier om mensen zonder beperking te overtuigen van het belang van toegankelijkheid. Door de mensen zelf te laten ervaren hoe het is om een beperking te hebben, zien ze zaken waar ze nooit aan gedacht hadden. De persoonlijke ervaringen zetten aan tot initiatieven om dingen aan te passen.

Activiteiten die u kunt ondernemen:

- ervaringsparcours
- toegankelijke verenigingencheck
- inspiratiebijeenkomst.

Wilt u ondersteuning bij het organiseren van deze activiteiten, vraag dan om meer informatie via info@weekvandetoegankelijkheid.nl.

Fietstocht

Accessible Travel Netherlands organiseert een fietstocht door een mooi stukje Amsterdam met enthousiaste gidsen. Iedereen kan aan de fietstocht deelnemen. Voor mensen met beperking zijn er verschillende aangepaste fietsen beschikbaar. Na afloop is er een hapje

en een drankje bij een gezellig, toegankelijk en gemakkelijk bereikbaar restaurant in Amsterdam. Accessible Travel Netherlands wil voor de fietstocht gaan samenwerken met Amsterdamse fietsverenigingen en met de Amsterdamse horeca.

Instap-steiger

De Leiderdorpse Kano Vereniging 'Rijnland' opent een voor Nederland unieke kano-instap-steiger voor mensen met een beperking. De steiger is de eerste in zijn soort in Nederland en voorziet in een stabiele instapmogelijkheid en te water gaan van de kano. Met deze

ingebruikname wordt het voor mensen met een beperking mogelijk om de kanosport te beoefenen. Kano Rijnland heeft als doelstelling kanovaren voor iedereen toegankelijk te maken. Met de aankoop en ingebruikname van deze steiger wordt daarin een volgende stap gezet.

In gesprek met...

Tevredenheidsonderzoek onder leden

Verenigingen kunnen in een tevredenheidsonderzoek ook vragen meenemen over de toegankelijkheid voor mensen met een beperking: begrijpelijke informatie, fysieke toegankelijkheid en bejegening. Zo leren ze wat de behoeften en wensen zijn van mensen met een beperking. U kunt de verenigingen hierop wijzen en tips geven. Aanvullend kunt u aangeven dat sommige aanpassingen eenvoudig te maken zijn. En dat een training ook eenvoudig te regelen is.

Ledenpanel

In dezelfde lijn kunt u verenigingen wijzen op het betrekken van mensen met een beperking in ledenpanels. De meerwaarde van een ledenpanel ligt in het uitdiepen van één of enkele onderwerpen met een groep. Het ligt dus voor de hand om één of een paar onderwerpen uit te kiezen en hierop door te vragen. Dit kan gaan over fysieke of mentale toegankelijkheid van de vereniging of over toegankelijke informatie of bejegening.

Ondersteuning

Om de contacten met verenigingen productief te maken, heeft de Week van de Toegankelijkheid een aantal middelen ontwikkeld. Een van deze producten is een intentieverklaring. Met deze verklaring kunt u samen met de verenigingen afspraken maken over toegankelijkheid en de verantwoordelijkheid van de vereniging daarbij.

De intentieverklaring vindt u bij producten op www.weekvandetoegankelijkheid.nl.

Visvoorziening

Een platform voor mensen met een beperking heeft met een visvereniging een actie opgezet voor visplaatsen voor mensen in een rolstoel.

Alle visverenigingen in de regio zijn benaderd om mee te werken. Er is inmiddels al één toegankelijke visplaats aangelegd.

Schouwen

Ga met een schouwlijst na of de verenigingen in uw regio toegankelijk zijn. Bespreek de uitkomsten met het bestuur van de vereniging.

De uitkomsten van een schouw helpen om toegankelijke verenigingen op de kaart te zetten. Bestuursleden die leren van de ervaringen van gebruikers, zullen deze kennis weer toepassen in hun werk voor de vereniging.

Activiteiten die u kunt ondernemen:

- Schouw met zoveel mogelijk verschillende groepen. Doe de schouw bijvoorbeeld samen met ouderenorganisaties of met ouders met kindwagens.
- Stel de vereniging van tevoren op de hoogte en betrek ze bij uw schouw. Als u samenwerkt, blijken mensen meer geïnteresseerd in het verbeteren van de toegankelijkheid dan als u ze als tegenstander benadert.

Er zijn verschillende schouwlijsten beschikbaar, bijvoorbeeld voor toegankelijke verenigingen, openbare ruimtes, kustgebieden, supermarkten, bungalowparken, culturele instellingen en sportaccommodaties. Vraag de schouwlijst op via info@weekvandetoegankelijkheid.nl.

Tip

Is ons verenigingsgebouw toegankelijk voor mensen met een beperking? Ieder(in) test samen met een team van ervaringsexperts of ze een accommodatie kunnen bezoeken. De route naar het verenigingsgebouw, het

interieur van het gebouw, de vluchtroutes en de begrijpelijkheid van informatieborden worden op toegankelijkheid getest. De resultaten en concrete verbeterpunten worden in een (actie)plan aangeboden.

Maak problemen zichtbaar

Hebben ervaringstrajecten niet genoeg opgeleverd? Worden de schouwresultaten niet opgepakt? Zoek dan de publiciteit en maak problemen zichtbaar.

Verzamel knelpunten. Fotografeer of beschrijf probleemsituaties. Vraag mensen om hun ergernissen op te sturen en maak daarvan een zwartboek. Een zwartboek is een goede manier om ondernemers te overtuigen van problemen op het gebied van toegankelijkheid en klantvriendelijkheid.

Maak ook gebruik van de sociale media. Veel mensen zitten op Facebook of gebruiken Twitter. Door de knelpunten zichtbaar te maken op Facebook, brengt u veel mensen op de hoogte van een probleem of goed voorbeeld. Anderen kunnen uw pagina weer doorgeven. Op deze manier kunt u veel 'medestanders' bijeen brengen.

Houd een schouw

Het bestuur van de Jeu de Boules Vereniging heeft de Goudse Adviesraad voor mensen met een Beperking gevraagd een toegankelijkheidsschouw te houden. De vereniging telt ongeveer 180 leden. Veel van deze leden zijn al op leeftijd en zouden daarom moeite kunnen hebben met de toegankelijkheid van het speelterrein en het clubhuis. De Jeu de

Boules Vereniging Gouda houdt er rekening mee dat er in de toekomst meer leden zullen zijn die afhankelijk zijn van een scootmobiel of rolstoel. Uit de schouw blijkt dat het clubhuis redelijk aan de toegankelijkheids- en bruikbaarheidseisen voldoet. De speelvelden zijn echter niet toegankelijk voor mensen die in een rolstoel of scootmobiel rijden.

Soorten activiteiten

- Directe actie: u kiest voor directe actie als u ter plekke wilt laten zien wat het probleem is. Vaak zal het gaan om verrassingsacties (sneakacties).
- Indirecte actie: u kunt in een actie ook de praktijk registreren en dat verslag later gebruiken om uw punt duidelijk te maken. Een actie kan bijvoorbeeld dienen als voorbereiding op een latere, grotere actie of lobby-traject. Vaak zal het gaan om undercoveracties (met mystery guests).

Activiteiten die u kunt ondernemen:

- maak een digitaal fotoboek (op bijvoorbeeld Facebook)
- maak een videoverslag van een bezoek aan een winkel of restaurant
- Twitter een foto of een filmpje van goede of slechte toegankelijkheid
- organiseer een meldactie.

Sneakacties

Een sneakactie is een niet-aangekondigde activiteit waarin u in de praktijk kijkt of mensen met beperkingen gelijke kansen krijgen. Dat legt u vast.

Uw ervaringen, de video of het verslag van de actie worden gebruikt voor publiciteit of in gesprek met betrokken partijen.

Mystery guest

In het bedrijfsleven wordt soms een mystery guest ingezet: mensen die binnenkomen als gewone klant, maar ondertussen de kwaliteit van producten en dienstverlening controleren.

Tips

Bouw een app

Met een app kunt u de ervaringen met verschillende soorten verenigingen in beeld brengen. Bijvoorbeeld: hoe kom je er met de rolstoel en het openbaar vervoer? Bespreek de winst die verenigingen kunnen halen door nog toegankelijker te zijn.

Wie is die gast?

De hele vereniging wist dat er een mystery guest zou komen. Iedereen was alert en toen die man dan ook binnenliep, werd hij

bijzonder hartelijk verwelkomd. Toch kwam de vereniging slecht uit de check. Hoe dat kon? De zwangere vrouw die op dat moment in de vereniging stond en niet de stoel kreeg waar ze om vroeg, was de échte mystery guest!

Benidorm Bastards

Speel met lokale toneelspelers de Benidorm Bastards na.

(Kijk op: www.aandachtvooriedereen.nl/wiki/index.php/Sneakacties)

Beloon goede voorbeelden

Door een prijs uit te reiken, belooft u de verenigingen die het goed doen. Dat werkt soms beter dan alleen aandacht te besteden aan zaken die niet goed zijn.

Wedstrijd

Welke Zwolse studentenvereniging kan het beste met verschillende beperkingen omgaan? Het platform SCHIB heeft de gymhallen op Windesheim omgebouwd tot een groot sportveld, waar leden van verschillende

studentenverenigingen beperkingen krijgen opgelegd. De onderdelen die aan de orde komen zijn ADHD, blindheid en dyslexie. De winnaar mag zich de meest toegankelijke studentenvereniging noemen.

Toegankelijkheidsprijs

Blij verrast reageert het bestuur van hockeyclub Union uit Malden op de uitreiking van de Toegankelijkheidsprijs die zij in ontvangst neemt. Bescheiden zegt de trainster van het G-team: 'Wij hadden het niet verwacht, want de deuren van het clubhuis zijn niet elektrisch'. Maar na enig doorvragen lijkt de prijs wel degelijk verdiend. Zo zijn alle velden rolstoeltoegankelijk, net als het clubhuis.

Er is een gehandicapten toilet en de pinapparaten staan laag. Marcel Giebels, projectcoördinator van de werkgroep Toegankelijkheid van het Nijmeegse gehandicaptenplatform WIG: 'Uit de gesprekken die wij gevoerd hebben, blijkt dat clubleden met een handicap volledig geïntegreerd zijn in deze hockeyclub. Dat was voor ons reden om de prijs aan hen toe te kennen.'

7 Tips

Om een activiteit te laten slagen, is een goede voorbereiding nodig. Hieronder staan tips die belangrijk zijn bij het organiseren van een activiteit.

Vorbereiding

Wat wil uw achterban?

Ga na wat er leeft onder uw achterban. Vraag hen van welke organisaties ze lid zouden willen worden. Zijn er al leden met een beperking of chronische ziekte, wat zijn dan hun ervaringen? Zijn er geen leden, vraag dan uw achterban waarom ze wel wilden, maar geen lid zijn geworden. Ga daarna in gesprek met het bestuur van die vereniging. Wat zijn hun twijfels? Wat zijn de knelpunten waar uw achterban tegenaan loopt? Hoe pakken we dat aan?

Financiële regeling

Een muziekvereniging heeft ook leden met een beperking. Het bleek voor hen, maar ook voor anderen, dat de aanschaf van een eigen instrument niet haalbaar was. De meeste

leden hebben nu hun muziekinstrument in bruikleen van de vereniging. En er is een mogelijkheid gecreëerd om het instrument over een langere periode af te betalen.

Plannen maken

Leg contact met organisaties in uw gemeente die geïnteresseerd zouden kunnen zijn in de Week van de Toegankelijkheid. De lokale ouderenbonden zijn altijd voor de hand liggende partners. Maar gezien het thema van de Week kunt u ook denken aan sport-, toneel- of wijkverenigingen. Vorm een werkgroep van mensen en organisaties met wie u de Week wilt organiseren. Maak een gezamenlijk plan voor de Week.

Subsidie aanvragen

Veel gemeenten hebben een potje voor eenmalige activiteiten. Mogelijk zijn ook sponsors bereid om een bijdrage te leveren. Toewijzing gaat soms snel, maar het kan ook lang duren. Dien dus tijdig uw sponsor- of subsidieverzoek in. Hoe concreter het verzoek, des te makkelijker is het om instellingen of bedrijven te vinden die willen bijdragen.

Tip

Meer informatie over subsidies? Bezoek www.aandachtvooredereen.nl/wiki. Deze Wiki

staat vol handige documenten en praktische adviezen voor belangenbehartigers. De Wiki is voor iedereen toegankelijk.

Draaiboek maken

Maak een draaiboek waarin u aangeeft:

- wat u wilt gaan doen
- waar en wanneer die activiteit plaatsvindt
- wie waarvoor verantwoordelijk is
- wanneer het moet worden geregeld.

Een voorbeelddraaiboek is te vinden op www.aandachtvooredereen.nl/wiki.

Uitnodiging naar 'belangrijke' personen

Als u belangrijke mensen (burgemeester, wethouder, lokale beroemdheid) bij uw activiteit wilt betrekken, nodig deze dan bijtijds uit. Overleg met hun secretaresses. Pas uw programma eventueel aan op de agenda van die ene belangrijke persoon. Details over het programma kunt u later nog regelen. Een voorbeeldbrief is beschikbaar op de website van de Week van de Toegankelijkheid.

Regelen van vergunningen

Als u iets wilt doen waarvoor u mogelijk een vergunning nodig hebt, regel dat dan in een vroeg stadium. Vaak gaan er meerdere weken overheen voordat alles in orde is. Vergunningen zijn aan te vragen bij de politie, brandweer, gemeente enz.

Maak gebruik van kant-en-klare producten

Op www.weekvandetoegankelijkheid.nl zijn kant-en-klare producten te vinden.

Uitvoering

Zorg voor een geslaagde dag door tijdens de dag de plannen te volgen, maar ook door handig gebruik te maken van sociale media.

- Start uw activiteit samen met alle betrokkenen. Neem het draaiboek door, zorg voor een passende peptalk en ga daarna aan de slag.
- Zorg voor publiciteit. Houd tijdens de dag contact met de lokale krant of het huis-aan-huisblad. U stuurt uw persbericht natuurlijk vooraf, maar bel direct na uw activiteit nog een keertje met de betrokken journalist. Een voorbeeldpersbericht vindt u op www.weekvandetoegankelijkheid.nl.
- Sluit uw activiteit gezamenlijk af. Nodig alle deelnemers en medewerkers uit voor een borrel of andere afsluiting.

Evaluatie

Organiseer een goede evaluatie van uw activiteit tijdens de Week. De resultaten van deze evaluatie kunt u weer gebruiken bij volgende projecten of activiteiten.

- Zet op een rij welke vervolgstappen er moeten worden gezet. Met wie zijn afspraken gemaakt? Wie hebben toezeggingen gedaan? Wie hebben belangstelling getoond en wachten op nadere informatie?

- Bespreek hoe de activiteiten verlopen zijn. Wat ging goed, wat kan beter? Vergeet niet een toast uit te brengen op de goede afloop en de verdere samenwerking.
- Stuur een bedankje naar personen en instanties die een positieve bijdrage hebben geleverd aan het succes van de Week.

Aan de slag

Aan de slag: verzilver de resultaten van de Week. Maak toegankelijkheid en toegankelijke verenigingen bespreekbaar.

In gesprek

De kracht van de Week is dat lokale belangenbehartigers hun eigen kennis en deskundigheid inzetten. Verenigingen en gemeenten kunnen leren van deze ervaringen en kunnen deze kennis later weer toepassen in hun werk.

Praktische werkzaamheden

Kunnen de nodige aanpassingen niet direct doorgevoerd worden, dan kunt u de vereniging adviseren om bijvoorbeeld PBTconsult in te schakelen voor advies bij het zoeken naar oplossingen.

Kunnen de nodige aanpassingen niet direct doorgevoerd worden, dan kunt u de vereniging adviseren om bijvoorbeeld het Projectbureau Toegankelijkheid (PBT) in te schakelen voor advies bij het zoeken naar oplossingen.
Subsidie voor aanpassingen

Soms zijn er kosten verbonden aan de aanpassing. Het Revalidatiefonds kan soms helpen bij het realiseren van die aanpassing. Er zijn echter wel voorwaarden aan verbonden, zo moet het niet gaan om een individuele voorziening: de aanpassing moet door een grotere groep mensen te gebruiken zijn.

Integrale Toegankelijkheidsstandaard

Vindt u dat een verenigingsgebouw toegankelijk is, dan kunt u de gemeente of de betreffende vereniging adviseren om het ITS-keurmerk aan te vragen. Daarvoor is een ITS-keuring nodig door PBTconsult. Na certificering mag de vereniging het bekende blauwe bordje met de rolstoel ophangen.

8

Ondersteuning

De organisatie van de Week van de Toegankelijkheid zet de volgende activiteiten in om lokale belangenorganisaties te ondersteunen.

Producten

Voor de Week van de Toegankelijkheid zijn verschillende producten ontwikkeld.

Schouwlijsten

Om aan de slag te gaan met toegankelijkheid heeft de Week van de Toegankelijkheid een schouwlijst opgesteld voor het schouwen van verenigingen.

Daarnaast beschikt de Week over de schouwlijsten voor:

- Bedrijven (werkvloer)
- Bungalowparken
- Culturele instellingen
- Klantvriendelijkheid
- Kustgebieden
- Openbare ruimte (straten, stegen, parken en pleinen)
- Parkeerplaatsen (alleen te gebruiken samen met formele regels voor gehandicaptenparkeerplaatsen)
- Sportaccommodaties
- Supermarkten.

Een voorbeeld van een schouwlijst is te vinden op www.weekvandetoeankelijkheid.nl.

De schouwlijsten zijn opvraagbaar via info@weekvandetoeankelijkheid.nl.

Regionale netwerkbijeenkomsten

We organiseren drie regionale netwerkbijeenkomsten. Deze zijn bedoeld om lokale belangenorganisaties en bedrijven een steuntje in de rug te geven bij het voorbereiden en organiseren van activiteiten. Tijdens een netwerkbijeenkomst kunnen mensen zich laten inspireren met leuke ideeën en laten informeren over klantvriendelijkheid. Ook kunnen zij onderling ervaringen uitwisselen en samenwerken.

Informatie over volgende netwerkbijeenkomsten krijgt u via de nieuwsbrief over de Week van de Toegankelijkheid. Voor deelname aan de netwerkbijeenkomsten en meer informatie, kijk op www.weekvandetoegankelijkheid.nl.

Website

Op www.weekvandetoegankelijkheid.nl vindt u ook inhoudelijke en praktische informatie over het thema toegankelijkheid van verenigingen. Maar vooral vindt u er goede voorbeelden van activiteiten van andere organisaties. U kunt er zelf uw berichten plaatsen én u kunt zich aanmelden voor de nieuwsbrief.

Via de website van de Week van de Toegankelijkheid zijn een aantal voorbeeldteksten te downloaden:

- voorbeeldbrief om de vereniging op de hoogte te stellen
- een intentieverklaring voor vereniging/gemeente die u kunt invullen met eigen informatie
- een voorbeeld persbericht als aankondiging van uw activiteit
- posters en flyers om uw activiteit kenbaar te maken. U kunt eigen informatie toevoegen.

Tip

Wilt u op de hoogte blijven van het nieuws over toegankelijkheid? Meldt u dan aan voor de nieuwsbrief via www.weekvandetoegankelijkheid.nl.

Sociale media

- Twitter

Delen van ervaringen kan ook via het eigen twitteraccount van de Week van de Toegankelijkheid: [@toegankelijk](https://twitter.com/toegankelijk) of [#toegankelijk](https://twitter.com/toegankelijk)

- Facebook

De Week van de Toegankelijkheid heeft een eigen pagina op Facebook. Iedereen die toegankelijkheid belangrijk vindt, kan dat op de pagina van de Week van de Toegankelijkheid kenbaar maken. U kunt de pagina van de Week van de Toegankelijkheid 'liken' en reageren op nieuws en berichten van anderen. Of deel uw ervaringen met toegankelijke verenigingen en publiceer foto's en filmpjes van (on)toegankelijke situaties. Via de Facebook-pagina kunt u de organisatie van de Week van de Toegankelijkheid ook een vraag stellen of in contact komen met gelijkgestemden. Bezoek de Facebook pagina van de Week van de Toegankelijkheid via www.facebook.com/WeekvandeToegankelijkheid.

- LinkedIn Netwerkgroep

De netwerkgroep Week van de Toegankelijkheid is een discussiegroep over het toegankelijker maken van de samenleving. Met inhoudelijke discussies onderzoeken we hoe je effectief kunt werken aan een inclusieve samenleving op lokaal niveau. Iedereen die op een positieve, opbouwende manier wil mee denken over actuele thema's en de vernieuwing wil stimuleren van lokale belangenbehartiging van mensen met een beperking, is van harte welkom in de netwerkgroep.

www.linkedin.com/groups/Netwerkgroep-Week-van-de-Toegankelijkheid-4518243

- Wiki

Er is een Wiki voor belangenbehartigers ontwikkeld. Daarin staan praktische tips en trucs die het werk van belangenbehartigers vergemakkelijken. Van adviezen voor het aanvragen van een subsidie tot het opstellen van een draaiboek of een werkplan. Aanbevelingen voor als u aan de slag gaat met toegankelijkheid, klantvriendelijkheid of inclusief beleid.

www.aandachtvooredereen.nl/wiki.

Vragen?

Hebt u vragen over de Week van de Toegankelijkheid? Stel deze dan via het e-mailadres: info@weekvandetoegekankelijkheid.nl of bel T 030 - 720 00 00 (vraag naar Week van de Toegankelijkheid).

9

Meer informatie

Meer weten over toegankelijkheid en over toegankelijke verenigingen? Kijk dan eens op een van onderstaande websites of benader de genoemde organisaties.

Landelijke organisaties

www.weekvandetoegankelijkheid.nl

Website met alle informatie over de Week van de Toegankelijkheid 2014.

www.iederin.nl

Website van Ieder(in), een netwerkorganisatie voor mensen met een beperking of chronische ziekte.

www.oogvereniging.nl

De Oogvereniging is de netwerkorganisatie van en voor mensen met een visuele beperking.

www.nvvs.nl

De Nederlandse Vereniging voor Slechthorenden wil de positie van mensen met hoorproblemen verbeteren en zorgen dat er een goed en genuanceerd beeld ontstaat over het leven met een hooraandoening.

www.revalidatiefonds.nl

Het Revalidatiefonds werkt aan een samenleving zonder drempels waar iedereen kan meedoen.

www.nsgk.nl

NSGK zorgt dat kinderen en jongeren met een beperking gewoon kunnen spelen, leren, sporten, wonen en werken.

www.onbeperktsportief.nl

Stichting Onbeperkt Sportief wil ervoor zorgen dat meer mensen met een beperking kunnen deelnemen aan sport.

www.nocnsf.nl

NOC*NSF werkt aan optimale sportomstandigheden zodat iedereen in Nederland kan sporten en kan winnen met sporten.

www.prokkel.nl

Website van Stichting Prokkel die prikkelende ontmoetingen stimuleert tussen mensen met en zonder verstandelijke beperkingen.

www.pbtconsult.nl

PBTconsult is een zelfstandig ingenieurs- en adviesbureau gespecialiseerd in de advisering en toetsing van de fysieke toegankelijkheid van de gebouwde omgeving (gebouwen, woningen, objecten, openbare ruimte, openbaar vervoer, evenementen, (thema)parken). Het bureau is door Ieder(in) gemandateerd om ITS-keuringen uit te voeren en het ITS-keurmerk uit te reiken.

Publicaties

Hoe maak je jouw vereniging toegankelijk(er)?

www.willebroek.be/nl/753/content/4132/hoe-doe-je-dat.html

Toegankelijk vergaderen

www.aandachtvooredereen.nl/component/option.com_docman/Itemid,298/gid,144/task,doc_download/

Informatie toegankelijk maken

www.aandachtvooredereen.nl/component/option.com_docman/Itemid,172/gid,142/task,doc_download/

Tips voor omgang met mensen met beperkingen (AllesToegankelijk)

www.allestoegankelijk.nl/nl/Tips-en-Checklists/Omgang-en-bejegening.html

Tips voor omgang met blinden en slechtzienenden (Oogvereniging)

www.allestoegankelijk.nl/files/tips/documenten/NietzomaarzoA4.pdf

Tips voor omgang met mensen die stotteren (Stichting Support Stotteren)

www.omologie.nl/Documents/10%20Praktische%20tips%20in%20de%20omgang%20met%20stotteraars.pdf

Tips voor omgang met mensen met Afasie en NAH (legitimatiekaartjes Afasie Vereniging Nederland)

www.afasie.nl/new/?nr=273

www.afasie.nl/new/?nr=243

Handreiking moeilijk verstaanbaar gedrag binnen beweegsituaties (Onbeperkt Sportief)

www.onbepektsportief.nl/handreiking-moeilijk-verstaanbaar-gedrag-binnen-beweegsituaties

Richtlijnen toegankelijke sportaccommodaties (Onbeperkt Sportief)

www.onbepektsportief.nl/sites/default/files/corporate-files/overheid/Binnenwerk%20Richtlijnen%20Toegankelijkheid_def%20LR.pdf

Kent u andere handige tips om het verenigingsleven toegankelijk te maken voor iedereen, geef ze dan door aan info@weekvandetoegankelijkheid.nl

Colofon

Samenstelling

Aartjan ter Haar
Sandra Overbeek
Annemies Gort

Opmaak

Dagmar Wynants (KEET grafische vormgeving)

Week van de Toegankelijkheid

Postbus 169
3500 AD Utrecht

T 030-720 00 00 (vraag naar Week van de Toegankelijkheid)
E info@weekvandetoegankelijkheid.nl

I www.weekvandetoegankelijkheid.nl

[weekvandetoegankelijkheid](https://www.facebook.com/weekvandetoegankelijkheid)

[@toegankelijk](https://twitter.com/toegankelijk)

[Netwerkgroep-Week-van-de-toegankelijkheid](https://www.linkedin.com/groups/Week-van-de-toegankelijkheid)

De handreiking Welkom bij de club! vertelt wat een toegankelijk verenigingsleven inhoudt en waarom dat zo belangrijk is. Denk aan een gastvrije bejegening, toegankelijke informatie en activiteiten waaraan iedereen kan meedoen. Daarnaast vindt u in de handreiking concrete suggesties hoe u als belangenbehartiger kunt zorgen dat verenigingen rekening houden met mensen met een beperking.

ieder(IN)

 Oogvereniging

nvvs
stáát voor horen

**Mede mogelijk
gemaakt door**
 revalidatiefonds